

Inhoud

Voorwoord – 11

DEEL 1 STOORNISSEN VAN ZUIGELINGETIJD TOT ADOLESCENTIE

Hoofdstuk 1

Verstandelijke beperkingen – 15

Karin Mosk, Japke Meesters, Therese van Amelsvoort

Hoofdstuk 2

Leerstoornissen – 31

Wied Ruijsenaars, Peter Muris

Hoofdstuk 3

Communicatiestoornissen – 47

Gerard Bol, Ben Maassen, Peter Muris

Hoofdstuk 4

Pervasieve ontwikkelingsstoornissen – 61

Hanna Swaab

Hoofdstuk 5

Aandachtstekort-hyperactiviteitstoornis – 75

Nanda Rommelse, Jan Buitelaar

Hoofdstuk 6

Gedragsstoornissen – 93

Walter Matthys

Hoofdstuk 7

Voedings- en eetstoornissen – 111

Ellen Moens, Lien Goossens, Caroline Braet, Sandra Verbeken, Kim Van Durme, Julie Vandewalle, Annelies Matton

Hoofdstuk 8

Ticstoornissen – 127

Danielle Cath en Jolande van de Griendt

Hoofdstuk 9

Stoornissen in de zindelijkheid – 147

Joop Bosch

Hoofdstuk 10
Separatieangststoornis – 159
Peter Muris

Hoofdstuk 11
Selectief mutisme – 183
Peter Muris

Hoofdstuk 12
Reactieve gehechtheidsstoornis – 195
Marinus van IJzendoorn, Marian Bakermans-Kranenburg

DEEL 2 DELIRIUM, DEMENTIE, AMNESTISCHE EN ANDERE COGNITIEVE STOORNISSEN

Hoofdstuk 13
Delirium – 217
Sophia de Rooij

Hoofdstuk 14
Dementie – 233
Frans Verhey

Hoofdstuk 15
Amnestische stoornis – 251
Dymphie In de Braek, Rudolf Ponds

DEEL 3 AAN EEN MIDDEL GEBONDEN STOORNISSEN

Hoofdstuk 16
Stoornissen in het gebruik van alcohol – 265
Wim van den Brink

Hoofdstuk 17
Nicotineafhankelijkheid – 283
Marianne Littel, Maartje Luijten en Ingmar Franken

Hoofdstuk 18
Heroïne- en cocaïneafhankelijkheid – 297
Ingmar Franken

DEEL 4 PSYCHOTISCHE STOORNISSEN

Hoofdstuk 19
Schizofrenie – 319
Iris Sommer

DEEL 5 STEMMINGSSTOORNISSEN

Hoofdstuk 20

Depressie – 337

Paul Bouvy, Tom Birkenhäger, Walter van den Broek, Witte Hoogendijk

Hoofdstuk 21

Bipolaire stoornissen – 353

Ralph Kupka, Ursula Klumpers, Nienke Jabben

DEEL 6 ANGSTSTOORNISSEN

Hoofdstuk 22

Paniekstoornis en agorafobie – 375

Koen Schruers, Klara De Cort, Peter Muris

Hoofdstuk 23

Specifieke fobieën – 393

Jorg Huijding

Hoofdstuk 24

Sociale angststoornis – 407

Marisol Voncken, Sandra Mulkens, Corine Dijk

Hoofdstuk 25

Obsessieve-compulsieve stoornis – 423

Reinier Prosée, Nienke Vulink, Damiaan Denys

Hoofdstuk 26

Posttraumatische stressstoornissen – 443

Miranda Olff

Hoofdstuk 27

Gegeneraliseerde angststoornis – 459

Colin van der Heiden

DEEL 7 SOMATOFORME STOORNISSEN

Hoofdstuk 28

Conversiestoornis – 473

Rianne de Kleine, Karin Roelofs, Agnes van Minnen

Hoofdstuk 29

Pijnstoornis – 485

Annelies Lammertyn, Geert Crombez, Johan Vlaeyen

Hoofdstuk 30
Hypochondrie – 501
Theo Bouman

Hoofdstuk 31
Stoornis in de lichaamsbeleving – 513
Sandra Mulkens

DEEL 8 NAGEBOOTSTE STOORNISSEN

Hoofdstuk 32
Nagebootste stoornis – 529
Christina van der Feltz-Cornelis

DEEL 9 DISSOCIATIEVE STOORNISSEN

Hoofdstuk 33
Dissociatieve stoornissen – 543
Rafaële Huntjens

DEEL 10 SEKSUELE STOORNISSEN EN GENDERIDENTITEITSSTOORNISSEN

Hoofdstuk 34
Seksuele problemen en seksuele disfuncties – 557
Rik van Lunsen, Bianca van Moorst, Ellen Laan

Hoofdstuk 35
Parafilieën – 575
Luk Gijs

Hoofdstuk 36
Genderdysforie – 593
Walter Bockting, Peggy Cohen-Kettenis

DEEL 11 EETSTOORNISSEN

Hoofdstuk 37
Anorexia nervosa – 609
Annemarie van Elburg, Unna Danner, Wijbrand Hoek

Hoofdstuk 38
Boulimia nervosa – 625
Eric van Furth, Gabriëlle van Son, Margarita Slof-Op 't Landt, Alexandra Dingemans

Hoofdstuk 39
Eetbuistoornis – 639
Ilse Nijs, Ingmar Franken

DEEL 12 SLAAPSTOORNISSEN

Hoofdstuk 40

Slaapstoornissen – 653

Gerard Kerkhof

DEEL 13 STOORNISSEN IN DE IMPULSBEHEERSING, NIET ELDERS GECLASSIFICEERD

Hoofdstuk 41

Periodieke explosieve stoornis – 671

Hans Hovens

Hoofdstuk 42

Kleptomanie – 683

Agnes Scholing

Hoofdstuk 43

Pyromanie – 695

Frans Koenraadt, Lydia Dalhuisen, Henk Nijman

Hoofdstuk 44

Pathologisch gokken – 709

Anneke Goudriaan, Laura DeFuentes-Merillas

Hoofdstuk 45

Trichotillomanie – 725

Ger Keijsers, Joyce Maas

DEEL 14 PERSOONLIJKHEIDSTOORNISSEN

Hoofdstuk 46

Cluster-A-persoonlijkheidsstoornissen – 739

Marlies Marissen, Karin Slotema

Hoofdstuk 47

Cluster-B-persoonlijkheidsstoornissen – 755

Jill Lobbstaël, Arnoud Arntz

Hoofdstuk 48

Cluster-C-persoonlijkheidsstoornissen – 775

Jan Derksen

Personalia – 789

Register – 795

Voorwoord

Voor u ligt het *Basisboek psychopathologie*. Dit boek geeft een brede en algemene introductie tot het gebied van abnormaal gedrag bij mensen. Alle psychische stoornissen komen daarbij aan bod. Naast een beschrijving van de specifieke symptomen, die tevens geïllustreerd worden aan de hand van casuïstiek, wordt er ook aandacht besteed aan de diagnostiek en behandeling van deze stoornissen. Verder zal de etiologie van de stoornissen uitgebreid worden besproken en daarbij zullen zowel (neuro)biologische en psychologische factoren als omgevingsfactoren aan bod komen.

Een belangrijk kenmerk van het boek is dat de informatie zo veel mogelijk gebaseerd is op recente wetenschappelijke inzichten; 'evidence-based' en 'state of the art' zijn hierbij de sleutelwoorden. Om de lezer extra te prikkelen biedt elk hoofdstuk bovendien verdiepende informatie door middel van zogeheten Mijlpaalonderzoek. Hierin wordt belangwekkend en interessant onderzoek met betrekking tot de betreffende stoornis beschreven. Denk hierbij aan studies die een belangrijk ontstaansmechanisme van de stoornis hebben blootgelegd, maar ook aan gerandomiseerd therapie-uitkomstonderzoek waarin de effecten van biologische en psychologische behandelingen zijn aangetoond. Ten slotte wordt bij elke stoornis gekeken naar wat de toekomst zal brengen, of er zich nieuwe behandelmogelijkheden aandienen en hoe de stoornis in de DSM-5 gediagnosticeerd zal worden.

Dit boek is zowel in Nederland als in Vlaanderen primair bedoeld voor bachelor- en masterstudenten psychologie en als leerboek voor psychologen in opleiding tot gz-psycholoog, klinisch psycholoog of neuropsycholoog. Secundair is het eveneens geschikt voor artsen (in opleiding tot psychiater) en psychotherapeuten. We hebben belangrijke Nederlandse en Vlaamse deskundigen op dit vakgebied bereid gevonden hun medewerking te verlenen aan dit boek. Mede hierdoor denken wij dat het boek de lezer op de hoogte zal brengen van recente ontwikkelingen op het terrein van de psychopathologie. Wij hopen dat u het boek met plezier zult lezen en vaak als naslagwerk zult inzien.

Prof.dr. Ingmar Franken

Prof.dr. Peter Muris

Prof.dr. Damiaan Denys

Rotterdam/Maastricht/Amsterdam, november 2012